

PASTORALA
SFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE
LA PRIMA DUMINICĂ
A POSTULUI NAȘTERII DOMNULUI DIN ANUL 2021

PRIVIND ÎNSEMNĂTATEA ANULUI OMAGIAL
AL PASTORAȚIEI ROMÂNILOR DIN AFARA ROMÂNIEI
ȘI A ANULUI COMEMORATIV AL CELOR ADORMIȚI
ÎN DOMNUL; VALOAREA LITURGICĂ ȘI CULTURALĂ
A CIMITIRELOR, ÎN PATRIARHIA ROMÂNĂ

PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL,
PREACUCERNICULUI CLER
ȘI PREAIUBIȚILOR CREDINCIOȘI
DIN PATRIARHIA ROMÂNĂ,

HAR, BUCURIE ȘI PACE
DE LA DUMNEZEU TATĂL, FIUL ȘI SFÂNTUL DUH,
IAR DE LA NOI PĂRINTEȘTI BINECUVÂNTĂRI!

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți frați și surori în Domnul,*

Anul 2021 a fost declarat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române „*Anul omagial al pastorației românilor din afara României*” și „*Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor*”, în Patriarhia Română. Cele două teme amintite, omagială și comemorativă, evidențiază două coordonate esențiale, prioritare în activitatea pastoral-misionară a Bisericii noastre.

Astfel, Biserica Ortodoxă Română nu este indiferentă față de amploarea fără precedent pe care fenomenul migrației românilor către

alte țări a cunoscut-o în ultimii ani. Ca răspuns la acest fenomen, Biserica noastră, prin ierarhii, preoții și diaconii ei, desfășoară, în prezent, o activitate pastorală susținută în afara granițelor României. Ea îi binecuvântează și îi ajută spiritual pe românii ortodocși de pretutindeni, pe care îi consideră fiii săi credincioși și parte integrantă a comuniunii ortodoxe românești.

Pe de altă parte, pomenirea în Biserică a celor adormiți în Domnul constituie un act de credință ortodoxă și de mărturisire a iubirii față de semenii. **Comemorarea celor decedați și cultul eroilor contribuie la dezvoltarea culturii recunoștinței și a comuniunii între generații.** Veșnica lor pomenire din neam în neam înseamnă eterna lor comemorare din generație în generație.

Dreptmăritori creștini,

În cărțile Vechiului Testament întâlnim mărturii despre faptul că Dumnezeu, Creatorul și Proniatorul întregii creații, manifestă o grijă specială față de cei aflați în afara țării și poporului lor: „*Pe străin să nu-l obijduiești, nici să nu-l strâmtorezi, căci voi știți cum e sufletul pribegului, că și voi ați fost pribegi în țara Egiptului*” (Ieșirea 23, 9), iar în alt loc se amintește: „*Străinul, care s-a așezat la voi, să fie pentru voi ca și băștinașul vostru; să-l iubiți ca pe voi înșivă, că și voi ați fost străini în pământul Egiptului. Eu sunt Domnul Dumnezeu vostru*” (Leviticul 19, 34). Dumnezeu Însuși a condus și a întărit poporul lui Israel în lunga sa călătorie către Țara făgăduinței, povățuindu-l „*prin pustiul cel mare și groaznic, unde sunt șerpi veninoși, scorpioni și locuri arse de soare și fără de apă; scoțând izvor din stânca de cremene și hrănind poporul în pustie cu mană*” (Deuteronomul 8, 15-16).

În Noul Testament, iubirea milostivă față de străini devine normă a vieții creștine încă din vremea apostolilor: „*Fiiți, între voi, iubitori de străini, fără cârtire*” (1 Petru 4, 9). În *Evanghelia după Matei*, în capitolul 25, se arată că iubirea față de aproapele este criteriul ultim al judecării universale, mai precis criteriul esențial de binecuvântare și de moștenire a Împărăției Cerurilor, pentru că Însuși Domnul Iisus Hristos, Dreptul Judecător, spune: „*străin am fost și M-ați primit*” (Matei 25, 35).

În contextul transformărilor sociale, economice și politice care au avut loc în ultimul secol, numărul creștinilor români din afara României a crescut. Față de această realitate, **grija pastorală a Bisericii Ortodoxe Române față de românii din afara granițelor s-a concretizat prin înființarea de eparhii, care au organizat numeroase parohii și**

mănăstiri, pentru a veni în întâmpinarea nevoilor sufletești ale credincioșilor români ortodocși din *comunitățile românești istorice*: Republica Moldova și Ucraina, Serbia, Bulgaria, Ungaria, dar și din *diaspora*: Europa Centrală și de Nord, Europa Occidentală și Meridională, cele două Americi, Australia și Noua Zeelandă. În situațiile în care particularitățile pastoral-misionare nu au permis înființarea de episcopii, au fost organizate **reprezentanțe și comunități ortodoxe românești**, precum cele din *Țara Sfântă, Muntele Athos, Orientul Mijlociu, Cipru, Turcia, Africa de Sud, Japonia ș.a.*

În prezent, urmare eforturilor pastorale susținute, în afara frontierelor actuale ale României, Biserica Ortodoxă Română are *patru arhiepiscopii și nouă episcopii*. În aceste eparhii funcționează **1.337 de parohii și filii, precum și 64 de așezăminte monahale, deservite de 1.245 de clerici români**. Prin ierarhii și clericii ortodocși români din străinătate, Biserica Ortodoxă Română se străduiește să zidească, să cumpere sau să închirieze lăcașuri de cult acolo unde există comunități românești, oferind astfel posibilitatea fiecărui român creștin ortodox să participe la sfintele slujbe în limba română și să păstreze legătura cu Biserica Mamă. În bisericile ortodoxe românești din afara României, românii simt bucuria regăsirii și a trăirii credinței strămoșești, participă la viața liturgică, își alină dorul după cei dragi și după locurile natale, își reconfirmă identitatea lor profundă. **Prin cult, dar și prin evenimentele culturale și acțiunile social-filantropice organizate de către parohiile românești din afara granițelor, sunt promovate valorile spirituale perene ale Ortodoxiei și ale poporului român, sunt transmise tradițiile românești și este cultivată limba română. În acest fel se păstrează identitatea culturală, etnică și eclezială ortodoxă românească, fapt care asigură integrarea socială în țările gazdă fără asimilare culturală și fără deznaționalizare.** De aceea, în mod constant, Patriarhia Română ajută financiar, după posibilități, aceste comunități românești, realizând, totodată, și demersuri necesare pe lângă instituțiile de Stat competente, de susținere a românilor de pretutindeni.

Ca semn al permanentei griji pastorale față de românii stabiliți definitiv sau temporar în străinătate, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât ca **prima duminică după sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului să fie dedicată migrantilor români**. Prin urmare, atât *Duminica Migrantilor Români*, cât și *Ziua Românilor de Pretutindeni*, instituită prin *Legea nr. 101/2015* și serbată în *ultima duminică a lunii mai*, sunt zile cu o profundă semnificație spirituală, de reafirmare a tradițiilor și a valorilor credinței și culturii poporului român.

Iubiți credincioși,

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2021 și ca **An comemorativ al celor adormiți în Domnul** cu scopul de a evidenția și promova *valoarea liturgică și culturală a cimitirelor*. Din punct de vedere al identității noastre spirituale, cimitirul este locul în care se află mormintele celor adormiți în Domnul, așteptând „*învierea morților și viața veacului ce va să fie*”, după cum se spune în *Crezul ortodox*. Prin urmare, **cimitirul este și simbol al comemorării și comuniunii între generații**.

Pentru cinstirea memoriei celor adormiți în Domnul, Biserica Ortodoxă păstrează o rânduială amplă de slujbe și pomeniri (parastase) care cuprind rugăciuni și cereri pentru iertarea păcatelor, odihna și mântuirea sufletelor acestora.

În mod deosebit, pomenirea eroilor din toate timpurile și din toate locurile, ca și cultul morților în general, constituie manifestări de statornicie în credință, de continuitate și unitate în cuget și simțiri de-a lungul generațiilor. Cultul eroilor este semnul neuitării și prețuirii noastre pentru jertfa lor și speranța comuniunii lor veșnice cu Hristos Domnul, în nădejdea Învierii și a vieții veșnice.

Cimitirele ortodoxe românești, unele înscrise în patrimoniul cultural național al României, altele cuprinzând în perimetrul lor valoroase monumente artistice funerare dedicate unor personalități naționale, evidențiază o dimensiune spirituală esențială: **recunoștința arătată predecesorilor de-a lungul timpului, precum și capacitatea de comemorare și comuniune a unui popor credincios cu generațiile trecute.**

Cimitirul are un sens profund liturgic și cultural în tradiția noastră creștină ortodoxă românească. Îngrijirea spațiului sacru în care se află înmormântate trupurile celor adormiți în Domnul constituie o îndatorire și o responsabilitate a creștinilor de a păstra aprinsă flacăra pomenirii *din neam în neam* sau din generație în generație a celor decedați. *Această cinstire a cimitirelor este o adevărată cultură a sufletului românesc care crede, simte și mărturisește că iubirea izvorâtă din credință este mai tare decât moartea.* Mulțimea pomelnicelor și a parastaselor pentru cei decedați sau adormiți în Domnul și pentru eroii neamului constituie **un puternic factor de cultivare a conștiinței identității, unității și continuității noastre naționale.** Istoria Bisericii Ortodoxe Române dă mărturie peste veacuri despre grija pe care a avut-o pentru memoria înaintașilor. **La fiecare Sfântă și Dumnezeiască Liturghie sunt pomeniți ierarhii Bisericii, ctitorii, miluitorii și binefăcătorii sfințelor lăcașuri, eroii, ostașii și luptătorii români din toate timpurile și locurile care s-au jertfit pe**

câmpurile de luptă, în lagăre și în închisori, pentru apărarea patriei și a credinței ortodoxe strămoșești, pentru întregirea neamului, pentru libertatea, unitatea și demnitatea poporului român, precum și pomenirea tuturor celor adormiți în Domnul Hristos, Biruitorul morții.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Cu ajutorul Milostivului Dumnezeu, **ne aflăm la începutul Postului Nașterii Domnului, numit și Postul Crăciunului.** Această perioadă este, în primul rând, o pregătire, o sfințire a sufletului și a trupului nostru, prin Spovedanie și Împărtășanie, dar și prin fapte de milostenie. Faptele milosteniei creștine, privite ca roade ale „credinței lucrătoare prin iubire” (*Galateni 5, 6*), întăresc comuniunea frățească.

În acest an, am fost chemați să **cultivăm mai mult comuniunea fraternă cu românii din jurul granițelor României și din diaspora română. În mod deosebit, mulțumim slujitorilor Sfințelor Altare ortodoxe românești din afara României pentru activitatea și fidelitatea lor față de poporul român, pentru activitatea de păstrare și promovare a credinței creștine ortodoxe, a valorilor spirituale și culturale românești.**

Totodată, îi îndemnăm pe românii care trăiesc în diferite zone ale lumii să cinstească memoria și mormintele celor trecuți la viața veșnică, **deoarece numai rugăciunea și recunoștința mențin o relație vie între suflete, o comuniune spirituală mai tare decât moartea fizică a trupului.**

Traversăm un timp extrem de dificil privind sănătatea și valoarea vieții, când numeroși oameni sunt încercați de noua epidemie, care s-a extins la nivel global. **În această perioadă este mare nevoie de rugăciune și de ajutorare frățească, de apropiere de Dumnezeu și de solidaritate practică între oameni.**

Prin urmare, și în acest an, ne adresăm preoților și credincioșilor mireni ai Sfintei noastre Biserici cu îndemnul părintesc de **a se organiza, la parohii, mănăstiri, protopopiate și la centrele eparhiale, colecte de alimente, haine și medicamente. Acestea vor fi distribuite cu prioritate în cadrul comunității, celor aflați în suferință și în lipsuri, familiilor defavorizate, cu mulți copii, bătrânilor și persoanelor singure, fără copii sau rude, cu precădere celor care locuiesc în mediul rural.**

Având încredințarea că veți arăta și în acest an dărnicie creștină și veți răspunde cu dragoste chemării noastre părintești în această lucrare sfântă de binefacere și ajutorare, vă mulțumim pentru generozitatea arătată în anii precedenți și vă reamintim cuvintele Domnului Iisus Hristos: „*Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui*” (*Matei 5, 7*).

Ne rugăm Preamilostivului Dumnezeu să-i binecuvânteze pe toți românii, din țară și din străinătate, dăruindu-le sănătate și mântuire, ocrotindu-i de tot răul și întărindu-i în tot lucrul bun, spre bucuria Bisericii noastre și a poporului român de pretutindeni, iar pe cei adormiți în Domnul să-i așeze în ceata dreptilor și să le dăruiască odihnă în lumina și iubirea Preasfintei Treimi.

Cu multă prețuire, vă îmbrățișăm părintește și vă împărtășim binecuvântarea apostolică: „*Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh, să fie cu voi cu toți!*” (2 Corinteni 13, 13).

† DANIEL

Arhiepiscopul Bucureștilor,
Mitropolitul Munteniei și Dobrogei,
Locțiitorul tronului Cezareei Capadociei și
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

† **Teofan,**
Arhiepiscopul Iașilor
și Mitropolitul Moldovei
și Bucovinei

† **Andrei,**
Arhiepiscopul Vadului, Feleacului
și Clujului și Mitropolitul Clujului,
Maramureșului și Sălajului

† **Ioan,**
Arhiepiscopul Timișoarei
și Mitropolitul Banatului

† **Iosif,**
Arhiepiscopul Ortodox Român
al Europei Occidentale și Mitropolitul
Ortodox Român al Europei Occidentale
și Meridionale

† **Laurențiu,**
Arhiepiscopul Sibiului,
Locțiitor de Episcop al Devei și Hunedoarei
și Mitropolitul Ardealului

† **Irineu,**
Arhiepiscopul Craiovei
și Mitropolitul Olteniei

† **Petru,**
Arhiepiscopul Chișinăului,
Mitropolitul Basarabiei
și Exarh al Plaiurilor

† **Serafim,**
Arhiepiscopul Ortodox Român
al Germaniei, Austriei și Luxemburgului
și Mitropolitul Ortodox Român al Germaniei,
Europei Centrale și de Nord

† **Nicolae,**
Arhiepiscopul Ortodox Român al Statelor
Unite ale Americii și Mitropolitul
Ortodox Român al celor două Americi

† **Teodosie,**
Arhiepiscopul Tomisului

† **Irineu,**
Arhiepiscopul Alba Iuliei

† **Ioachim,**
Arhiepiscopul Romanului
și Bacăului

† **Ciprian,**
Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei

† **Timotei,**
Arhiepiscopul Aradului

† **Lucian,**
Episcopul Caransebeșului

† **Iustin,**
Episcopul Ortodox Român
al Maramureșului și Sătmăruului

† **Antonie,**
Episcopul de Bălți

† **Vincentiu,**
Episcopul Sloboziei și Călărașilor

† **Galaction,**
Episcopul Alexandriei și Teleormanului

† **Sebastian,**
Episcopul Slatinei și Romanaților

† **Petroniu,**
Episcopul Sălajului

† **Nifon,**
Mitropolit onorific, Arhiepiscopul
Târgoviștei și Exarh Patriarhal

† **Calinic,**
Arhiepiscopul Sucevei
și Rădăuților

† **Varsanufie,**
Arhiepiscopul Râmnicului

† **Calinic,**
Arhiepiscopul Argeșului
și Muscelului

† **Casian,**
Arhiepiscopul Dunării de Jos

† **Ignatie,**
Episcopul Hușilor

† **Sofronie,**
Episcopul Ortodox Român
al Oradiei

† **Nicodim,**
Episcopul Severinului
și Strehaiei

† **Veniamin,**
Episcopul Basarabiei de Sud

† **Andrei,**
Episcopul Covasnei și Harghitei

† **Ambrozie,**
Episcopul Giurgiului

† **Visarion,**
Episcopul Tulcii

† **Daniil,**
Episcopul Daciei Felix

† **Siluan,**
Episcopul Ortodox Român
al Ungariei

† **Timotei,**
Episcopul Ortodox Român
al Spaniei și Portugaliei

† **Mihail,**
Episcopul Ortodox Român
al Australiei și Noii Zeelande

† **Varlaam Ploieșteanul,**
Episcop-vicar patriarhal

† **Timotei Prahoveanul,**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Bucureștilor

† **Ilarion Făgărășanul,**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului

† **Paisie Lugojeanul,**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Timișoarei

† **Sofian Brașoveanul,**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Ortodoxe Române a Germaniei,
Austriei și Luxemburgului

† **Emilian Crișanul,**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului

† **Nestor Hunedoreanul,**
Arhiereu-vicar al Episcopiei
Devei și Hunedoarei

† **Teofil de Iberia,**
Arhiereu-vicar al Episcopiei Ortodoxe
Române a Spaniei și Portugaliei

† **Siluan,**
Episcopul Ortodox Român
al Italiei

† **Macarie,**
Episcopul Ortodox Român
al Europei de Nord

† **Ioan Casian,**
Episcopul Ortodox Român
al Canadei

† **Ieronim Sinaitul,**
Episcop-vicar patriarhal

† **Nichifor Botoșăneanul,**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor

† **Benedict Bistrițeanul,**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului

† **Marc Nemțeanul,**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe
Române a Europei Occidentale

† **Damaschin Dorneanul,**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei
și Rădăuților

† **Timotei Sătmăreanul,**
Arhiereu-vicar al Episcopiei Ortodoxe
Române a Maramureșului și Sătmăruului

† **Atanasie de Bogdania,**
Arhiereu-vicar al Episcopiei Ortodoxe
Române a Italiei